

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गीको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakuranews.com

गोरक्षनाथ मन्दिर उद्घाटन

हेटौंडा, २९ वैशाख/हेटौंडा उपमहानगरपालिका-१८ फुर्केचौरस्थित गोरक्षनाथ महादेव मन्दिर उद्घाटन गरिएको छ । महादेव मन्दिर निर्माण समितिका अध्यक्ष सूर्यबहादुर पण्डितको सभाध्यक्षता तथा नेपाली कांग्रेस बागमती प्रदेश सभापति एवम् बागमती प्रदेशसभा सदस्य ईन्द्रबहादुर बानियाँको प्रमुख आतिथ्यतामा शनिबार नवनिर्मित गोरक्षनाथ महादेवको मन्दिर उद्घाटन गरिएको हो ।

प्रदेश सरकारविरुद्ध आन्दोलनमा उत्रने जिल्लाका आठ दलको चेतावनी

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, २९ वैशाख/मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा हेटौंडा अस्पताल गान्न लागिएको भन्दै मकवानपुरका आठ राजनीतिक दलले विरोध जनाएका छन् ।

आठ दलका प्रतिनिधिको हस्ताक्षरसहित शनिबार एक विज्ञप्ति जारी गर्दै बागमती प्रदेश सरकारले अस्पताल प्रतिष्ठानमा गान्नका लागि अगाडि बढाएको प्रक्रिया रोक्न माग गरेको छ । मकवानपुरमा क्रियाशील ८ राजनीतिक दलले प्रदेश सरकारको विरोध गरेका छन् । २०६२-६३ को जनआन्दोलन सफलतासँगै त्यसले निर्दिष्ट गरेको कार्यदिशा र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको राजनीतिक यात्रामा देश अघि बढिरहेको अवस्थामा प्रदेश सरकारको कार्यशैलीको विरोध गरिएको हो ।

गराउँदै मकवानपुरका जनताको अमूल्य निधिलाई नामेट पार्ने काम प्रदेश सरकारबाट भइरहेकोले यसको हामी समर्थन गर्न सक्दैनौं' भनिएको छ । यतिमात्र होइन, यदि यो प्रक्रिया तत्काल नरोकिए मकवानपुरका राजनीतिक दल सशक्त आन्दोलनमा उत्रिने चेतावनी दिइएको छ ।

प्रतिष्ठान स्थापना गरेर प्रदेश र मकवानपुरको विकासमा योगदान दिने कामको स्वागत गर्दै हेटौंडा अस्पताललाई प्रतिष्ठानमा गाभ्ने प्रक्रिया तत्काल बन्द नगरे सडक र प्रदेशसभामा समेत आन्दोलनको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने चेतावनी दिइएको छ ।

विज्ञप्तिमा 'बागमती प्रदेश सरकार गठनपछि प्रदेश राजधानी, पूर्वाधार विकास, प्रदेश गौरव आयोजनाले बागमती प्रदेशले विकासमा मारिरहेको फड्कोको हामी सबै प्रशंसा गर्दछौं' भनिएको छ । आजको मितिमा बागमती प्रदेश

राज्यको प्रतिव्यक्ति आय भन्दा निकै माथि पुगेको छ । पूर्वाधार, लगानी र विकासले अरु प्रदेशको तुलनामा अब्बल छ ।

विज्ञप्तिमा बागमती प्रदेश सरकारले स्थापना गरेको मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानले हेटौंडामै एमबिएएससम्मको पढाइको तयारी गरेर भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरिरहेको छ ।

प्रतिष्ठानले चाँडै लक्ष्यअनुसारको पढाइ सुरु गरौं, प्रदेश सरकारले यसका लागि आवश्यक पूर्वाधार र जनशक्ति व्यवस्था गरौं, हामी सबै राजनीतिक दलहरू खुलादिलले यसलाई सार्थक बनाउन सहयोग गरिरहने प्रण गर्दछौं । तर, पछिल्लो समय विकसित घटनाक्रमप्रति दलको ध्यानाकर्षण भएको जनाइएको छ ।

मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको आफ्नै भौतिक पूर्वाधार तयार नभएसम्मका लागि

हेटौंडा अस्पताललाई प्रयोगशालाका रूपमा लिइने भनेर गरिएको सहमतिमा एकाएक हेटौंडा अस्पताल प्रतिष्ठानलाई नै सम्पूर्ण सम्पत्ति र स्वामित्व हस्तान्तरण गर्नेगरी प्रदेश सरकारले स्वास्थ्य मन्त्रालयमार्फत आरम्भ गरेको प्रक्रियाले राज्यको ठूलो सम्पत्ति, आफ्नै अस्तित्व र गरिमा रहेको र दैनिक २ हजार भन्दा बढी नागरिकले उपचारसेवा पाइरहेको हेटौंडा अस्पताललाई प्रतिष्ठानमा गाभ्ने र अस्तित्व नै नामेट पार्ने गरी भइरहेको गतिविधिले सबैको ध्यानाकर्षण भएको बताइएको छ ।

विज्ञप्तिमा नेपाली कांग्रेसका जिल्ला सभापति बुद्ध लामा, नेकपा एमका जिल्ला अध्यक्ष विष्णु दाहाल, नेकपा माओवादी जिल्ला संयोजक भीम पाख्रिन, राख्पा जिल्ला सभापति भरत पराजुली, जसपा जिल्ला अध्यक्ष सोम घलान, राप्रपा नेपालका जिल्ला अध्यक्ष गुरुप्रसाद

सापकोटा, राप्रपा जिल्ला उपाध्यक्ष अर्जुन गौतम, नेकपा जिल्ला ईन्चार्ज वाटरले हस्ताक्षर गरेका छन् ।

तरुण दलको चेतावनी

नेपाल तरुण दल मकवानपुरले हेटौंडा अस्पतालको अस्तित्व नभेटाउन आग्रह गरेको छ । अस्पताललाई बागमती प्रदेश सरकार अन्तर्गत मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा गाभ्ने तयारी अगाडि बढाएँसँ नै नेपाल तरुण दलले विज्ञप्ति जारी गर्दै यस विषयमा गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाएको छ ।

तरुण दल जिल्ला अध्यक्ष लिलाराज सापकोटा (सन्तोष) र तरुण केन्द्रीय सदस्य गुरुप्रसाद दाहाल (गोपी) ले संयुक्त रूपमा विज्ञप्ति जारी गर्दै स्थानीय तथा प्रदेश सरकारको गठन भएँसँ 'रिफर सेन्टर'को रूपमा रहेको हेटौंडा अस्पतालको सेवामा केही परिवर्तन भइरहेको अवस्थामा प्रदेश सरकारले एकाएकी हेटौंडा अस्पतालको इतिहास मेटाउने गरी प्रतिष्ठानमा विलय गराउने तयारीप्रति ध्यानाकर्षण भएको जनाएको छ ।

'प्रतिष्ठानको आफ्नै भौतिक पूर्वाधार तयार नभएसम्मका लागि हेटौंडा अस्पताललाई प्रयोगशालाका रूपमा लिइने भनेर गरिएको सहमतिमा एकाएक हेटौंडा अस्पताललाई मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानलाई नै सम्पूर्ण सम्पत्ति र स्वामित्व हस्तान्तरण गर्ने गरी प्रदेश सरकारले स्वास्थ्य मन्त्रालय मार्फत आरम्भ गरेको प्रक्रिया तत्काल रोक्न हामी जोडदार माग गर्दछौं ।' विज्ञप्तिमा भनिएको छ ।

कांग्रेसले अग्रजको सम्मान गर्न जान्नुपर्छ; सहमहामन्त्री डीना

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, २९ वैशाख/नेपाली कांग्रेस केन्द्रीय सहमहामन्त्री महालक्ष्मी उपाध्याय डीनाले अग्रज नेता कार्यकर्ताको सम्मान गर्न जरुरी रहेको धारणा राखेकी छिन् ।

नेपाली कांग्रेस थाहानगर ९ नम्बर वडा समिति चित्लाङको आयोजनामा शनिबार भएको शुभकामना आदानप्रदान तथा सम्मान कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले अग्रजको योगदानकै कारण कांग्रेस वर्तमान अवस्थामा आइपुगेकोले अग्रजको सम्मान गर्नुपर्ने धारणा राखेकी हुन् ।

'यस वडाले अधिल्लो वर्षमा फ्रँ यसवर्ष पनि अग्रजलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ । पार्टीमा लामो समय योगदान दिएका अग्रजहरूको योगदानलाई सम्मान गर्न जरुरी छ', सहमहामन्त्री डीनाले भनिन्, 'अह वडा र पालिकाले पनि यस वडाबाट सिन्न जरुरी छ ।' आमनिर्वाचनमा

कांग्रेसको उम्मेदवारलाई घात गर्नेलाई पार्टीको आन्तरिक निर्वाचनबाटै पाखा लगाउनुपर्ने उनको निर्देशन थियो ।

वर्तमान राजनीतिक सन्दर्भमा आफ्नो धारणा राख्दै डीनाले कांग्रेसलाई थोका दिएर बनेको वर्तमान सरकार अहिल्यै धुरमु राख्नुपर्ने बताइन् । अग्रजहरूको योगदानलाई सम्मान गर्न जरुरी छ, कांग्रेस थाहानगर ९ नम्बर समितिले सूर्यमान बलामी, उत्तमप्रसाद उपाध्याय, खिन्द्रबहादुर थापालाई

सम्मान गरेको हो । यस्तै स्व.विष्णुजल गमाल र राजभाइ श्रेष्ठलाई मरणोपरान्त सम्मान गरिएको थियो ।

वडा सभापति राजेन्द्र केसीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा कांग्रेस मकवानपुरका नेताहरू आनन्दराम पराजुली, यतीराज सापकोटा, भीम लामा, भरत गोपाली, उद्भव लामिछाने, खड्ग गोपाली, राजेन्द्र बिडारी, भवानी श्रेष्ठ, विक्रम गोपाली, दीपक गोपाली, कर्ण गोपाली, राममाया खत्रीलगायतले समसामयिक विषयमा मन्तव्य व्यक्त गरेका थिए ।

अनेमसंघ थाहाको आयोजक कमिटी गठन

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, २९ वैशाख/नेकपा एमाले निकट अखिल नेपाल महिला संघले ६ महिनाभित्र नगरअधिवेशन गर्ने भएको छ । अधिवेशनका लागि २९ वैशाखमा भएको नगरभेलाले यशोदा अधिकारीको संयोजकत्वमा २९ सदस्यीय अधिवेशन आयोजक कमिटी गठन गरेको छ ।

कमिटीको सचिवमा जानकी श्रेष्ठ चुनिएकी छन् । सदस्यहरूमा कल्पना लामिछाने, दुर्गा

बिडारी, एस ढकाल, मेनका ढकाल, देवी बर्तेला, अनिता कार्की, रुपा केसी, गंगा घले, चरिमया थिड, शारदा कार्की, बालकुमारी गोपाली, लक्ष्मी मिजार, भगवती अर्याल, फूलमाया घलान, मनलक्ष्मी पाख्रिन, सानुमाया विक, निर्मला बस्नेत, पञ्चमाया बलामी, कल्पना गोपाली, रमिला गोले, सरिनामाया गोले, सुकुमाया स्याङ्तान र निशा दोड चयन भएका छन् ।

नगर उपाध्यक्ष रामथारी

नापितको सभापतित्वमा भएको भेलामा अनेमसंघ बागमती प्रदेश सदस्य विमला कार्कीको प्रमुख आतिथ्यता थियो ।

प्रमुख अतिथि कार्की, अनेमसंघ जिल्ला अध्यक्ष सुमित्रा काफ्ले, नेकपा एमाले थाहानगर अध्यक्ष सुरेन्द्रमान प्रधान, जिल्ला पर्यटन विभाग सदस्य नवराज कार्की, नगर सदस्यहरू रामराज केसी, गोमा कार्की, शान्ता रिमाल, उर्मिला विक, विमला पाख्रिन लगायतको आतिथ्यता थियो ।

भतिजद्वारा काकीलाई कैची प्रहार

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, २९ वैशाख/हेटौंडामा भतिजाले काकीलाई कैचीप्रहार गर्दा काकी गम्भीर घाइते भएकी छिन् ।

शनिबार दिउँसो हेटौंडा-९ प्रगतीटोल बस्ने वर्ष अन्दाजी ५० वर्षीय कमल परीयाले आफ्नै काकी ६५ वर्षीया गोमा दमाईलाई कैचीले टाउकोमा प्रहार गरी घाइते बनाएका छन् ।

कमलले मापसे गरी काकीलाई कैचीले फुट्टो हानेको र उनको गम्भीर अवस्थामा हेटौंडा अस्पतालमा उपचार भइरहेको मकवानपुर प्रहरीप्रवक्ता प्रहरी नायवउपरीक्षक लक्ष्मी भण्डारीले जानकारी दिए ।

गोमा परियार बेहोस रहेको र कमललाई नियन्त्रणमा लिएर घटनाको आवश्यक अनुसन्धान भइरहेको जनाइएको छ ।

Education is the real treasure

ADMISSIONS OPEN FOR 2081 From Nursery to Grade 9

Scholarships

a feature of socially responsible institution ...

- Madhav Raj Sumargi Memorial Scholarship based on Entrance Tests 189+Seats
- Rup Chandra Bista "Thaha" Memorial Scholarship based on Students' Talent 108+Seats
- Bishwakanti Kalawati Sumargi Scholarship based on Students' Rank 39+Seats

Hurry Up !
Seats are limited
Book your seat on time

HETAUDA ACADEMY
Residential Secondary School
Shahid Smarak, Nawalpur, Hetauda, Nepal
☎057-525548 ☎057-525547 ☎057-523547

www.hetaudaacademy.edu.np | info@hetaudaacademy.edu.np

डाइभिङ्ग सिक्ने तयारीमा हुनुहुन्छ ?

अब निराश नहुनुहोस्...

हामी कहाँ जतिसुकै नजान्ने भएपनि दक्ष तथा अनुभवी प्रशिक्षकद्वारा गाडी सिकाइनुका साथै लाइसेन्स परीक्षा र ट्रायल सहजै पास गर्न सक्ने जरी इन्डिमिङ्ग प्रशिक्षण दिइन्छ ।

हाम्रा विशेषताहरू:

- अनलाइन फर्म गर्ने सुविधा ।
- रोड टेस्ट गराइन्छ ।
- दक्ष प्रशिक्षकहरूद्वारा प्रशिक्षण ।
- लाइसेन्स ट्रायलको प्राविधिक ज्ञान दिइन्छ ।
- गाडीको पार्टपुर्जासम्बन्धी सम्पूर्ण ज्ञान दिइन्छ ।

सम्पर्क कार्यालय:
सितलमहल चोकबाट
ॐ हल जाने बाटोमा

प्रबन्ध निर्देशक: टिका कुमारी दुलाल
के. के. इन्डिमिङ्ग प्रशिक्षण केन्द्र
हेटौंडा-५, पिप्ले, मकवानपुर
सम्पर्क: ९८४५७०६९५७, ९८७०२८४६९४, ९८४५२०७०५७

राजाकुरा
हाम्रो कुरा

युवा सम्मेलन

हेटौंडामा शुक्रबारबाट बागमती प्रदेशका १६ वर्षदेखि ३० वर्ष उमेर सम्मका युवाको सहभागितामा युवा सम्मेलन सुरु भएको छ । सम्मेलन आजसम्म चल्नेछ । सम्मेलनको बागमतीका मुख्यमन्त्री शालिकराम जम्कट्टेलले उद्घाटन गरेका छन् । हेटौंडाको बुद्धचोकबाट बाजा र भाँकीसहितको न्यालीले बजार परि क्रमा गरेको थियो । मुख्यमन्त्री जम्कट्टेलले युवामा लगानी गर्नसके देशमा समृद्धि आउने बताए । यसको मतलव प्रदेश सरकार पनि युवामा लगानी गर्ने पक्षको मुख तकिरहेको छ भन्ने हो । प्रदेशको सरकारप्रमुखलाई युवामा लगानी गर्न कुन शक्तिले रोकेको छ त ? 'लगानी गर्न सके' भन्नुको तात्पर्य स्पष्ट भएको छैन । युवामा वा बालबालिकामा लगानी गर्न डराउने सत्ता संचालकले समाज परिवर्तन गर्न मुस्किल मात्र होइन, असम्भव नै हुन्छ । सरकारप्रमुखले भन्ने कुरा यति फितलो नहुनु पर्छो । हाम्रो सरकारले युवामा लगानी गरिरहेको छ भनेर गर्वका साथ भन्नु जरुरी थियो । नेपालको शिक्षा प्रणाली प्रयोगात्मक भएन । किताब कण्ठ पारेर गर्ने अध्ययन शैलीले जीवनउपयोगी सीप दिन सक्दैन । शिक्षा प्रणाली अव्यवहारिक भएको उनले बताएका छन् । सैद्धान्तिक शिक्षा भन्दा व्यवहारिक शिक्षामा जोड दिनसके उद्यमशीलताको विकास हुने मुख्यमन्त्री जम्कट्टेलले बताएका छन् ।

कृषि पेशालाई उद्यमशीलतामा लैजानसके युवालाई विदेश जानबाट रोक्न सकिने उनको भनाई छ । उद्यमशीलताको पहिलो आधार कृषिपेशा रहेकाले यसमा जोड दिन तीर्थ तहका सरकारले ध्यान दिनुपर्ने जम्कट्टेलले बताएका छन् । देशमै कृषि, पर्यटन, उर्जा र आईटी क्षेत्रमा उद्यमशीलताको सम्भावना भन्ने कुरा पनि उनलाई थाहा रहेछ । युवालाई अवसर दिएर स्वदेशमै ब्यस्त बनाउन कसले रोकेको छ त ? पछिल्ला दिनमा राजनीतिक दलका हर्कत र राजनीतिक घटनाक्रमले १२ कक्षा उत्तीर्ण गरेका युवा स्वदेशमा बस्नै चाहँदैनन् । यो वातावरण कसले बनाएको ? किन नेपालबाट युवा पलायन रोकिएन ? यो विषयमा युवा सम्मेलनमा आवाज बुलन्द हुनु जरुरी थियो । युवा सम्मेलनको उद्देश्य नै युवा पलायन रोक्ने हुनु जरुरी थियो । युवा सम्मेलनको नारा 'सिर्जनशीलता र उद्यमशीलता प्रवर्द्धन: बागमतीमा युवा सशक्तीकरण' रहेको छ । सम्मेलनमा सहभागीले अनलाइनमार्फत मात्रै आवेदन दिने व्यवस्था मिलाइएको थियो । सम्मेलनमा सहभागी हुन चाहने २३७ जनाले अनलाइनमार्फत आवेदन दिएका थिए । आवेदन दिएकामध्ये २०० जनालाई पूर्णसमावेशी अवधारणामा छनोट गरिएको बताइएको छ ।

युवा सम्मेलनमा सामुदायिक क्याम्पसका उत्कृष्ट विद्यार्थी, आदिवासी जनजाति, दलित, सीमान्तकृत समुदाय, महिलालाई प्राथमिकता दिएर सहभागी गराइएको परिषद्ले उल्लेख गरेको छ । सम्मेलनमा शिक्षा, सीप, नवप्रवर्तन, रोजगारी र नीतिगत सुधारका क्षेत्रमा गरेर ५ वटा विषयमा छलफल तथा अन्तरक्रिया हुने बताइएको छ । सम्मेलनमा युवाको ज्ञानसीप, सृजना र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले विविध कार्यक्रम आयोजना गर्न लागिएको बताइएको छ । युवा सम्मेलनमा शिक्षामा कहाँ छ समस्या ?, नीति, राजनीति र समृद्धि, डिजिटल साक्षरता: प्रविधि, अवसर र सम्भावना, नवप्रवर्तन र उद्यमशीलता: नीति र निरन्तरता, विदेशमा आर्जित ज्ञान र सीप: देशमा लगानीको सम्भावना र मुख्यमन्त्रीसँग कुरालगायत विषय वस्तुमाथि छलफल हुने परिषद्ले जनाएको छ । युवा सम्मेलन पश्चात् २०८१ लाई 'युवा सीप वर्ष' घोषणा गर्ने तयारी गरिएको बताइएको छ । प्रदेशका ५ हजार युवालाई सीपमूलक तालिम प्रदान गरी उद्यमशीलतातर्फ अग्रसर गराउने तयारी छ । १० हजार बढी युवाबाट तालिमका लागि प्रस्ताव आएको परिषद्ले जनाएको छ । अधिकांशले ट्रेनिङकै तालिम माग गरेका छन् । सिलाईबुनाइ, ब्युटीपार्लरलगायत माग बढी आएको जानकारी दिइएको छ । सूचनाप्रविधिको क्षेत्रका केही विषयमा तालिम सञ्चालन गर्ने तयारीमा परिषद्ले छ । युवा सम्मेलनका लागि १५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको परिषद्ले जनाएको छ । कुल १२ करोड रूपैयाँ बजेटमध्ये ५ करोड रूपैयाँ तालिम र सीपपरीक्षणमा खर्च गर्ने योजनामा परिषद्ले रहेको बताइएको छ ।

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

मकवानपुर प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा
प्रहरी कन्ट्रोल: १००	नेपाल रेडक्रस: ५२०७११, ९८५५०२०५२
जिल्ला ट्राफिक: ५२०५९९	हेटौंडा अस्पताल: ५२०३०५
वडा प्रहरी: ५२०२९९	परिवार नियोजन संघ: ५२०७५९, ९८५५०४००
पशुपतिनगर इलाका: ५२०५९८	मनहरी रेडक्रस: ९८५५०५८२१
पाल्पा इलाका: ६२०४७७	छतिवन रेडक्रस: ९८५५१२२२११
मनहरी इलाका: ९८५५०९०९१	भीमफेदी रेडक्रस: ६२०६९९
इलाका फापरबारी: ६२१९८०	पाल्पा रेडक्रस: ९८५२०७४०१
इलाका भीमफेदी: ६९१४६२	बज्रबाराही रेडक्रस: ९८५५३०२९८४
इलाका टिम्निन: ९८५२२९९३८१	सहकारी अस्पताल: ०५७-५२२५८७, ९८५५१९१९४
चौकीटोल चौकी: ९७४२५९५०१	बसामाडी एम्बुलेन्स: ९८५५२९६४४५
चित्लाङ चौकी: ६९२०००	बाण्यु यन्त्र: १०१
चौघडा चौकी: ९८४४०५४६०४	बाल हेल्पलाइन नेपाल: १०९८
नेवारपानी चौकी: ९७५५०००२९९	माइती नेपाल: ५२१०५०
फाखेल चौकी: ९८५५०३१३९८	अपाङ्ग बाल अस्पताल: ९८५५२९६४४५
पदमपोखरी चौकी: ९८५५०९१०८९	सांकेतिक हितको लागि: राजाकुरा राष्ट्रिय दैनिक

भोलिको पात्रो

भोलि वि.सं. २०८१ वैशाख ३१ गते सोमबार १३ मे २०२४ । षष्ठी, वैशाख शुक्लपक्ष । बङ्गलाख ११४४ ने.सं. । सूर्योदय ५:१८, सूर्यास्त ६:४४ ।

आजको राशिफल

मेघ	: स्वास्थ्यमा बाधा उत्पन्न हुनेछ	तुला	: मानसिक तनाव बढ्नेछ
वृष	: आतिथ्यपूर्ण सम्मान पाइनेछ	वृश्चिक	: मनमा छटपटि बढ्नेछ
मिथुन	: पवित्र कर्ममा मन जानेछ	धनु	: शत्रु पराजय हुनेछ
कर्कट	: घरेलु समस्याले सताउने देखिन्छ	मकर	: बुद्धि र पराक्रम बढ्नेछ
सिंह	: महत्वपूर्ण भेटघाट हुनेछ	कुम्भ	: नातागोतासँग भेटघाट हुनेछ
कन्या	: उपहार हात लाग्नसक्नेछ	मीन	: रोकिएको कामहरु बन्नेछ

गैरजिम्मेवार राजनीतिको परिणाम सामाजिक विकृति

श्यामप्रसाद मैनाली

नीतिमध्येको मूल नीति राजनीति हो । राजनीतिले देशलाई सही दिशामा अघि बढाउन सक्नुपर्दछ । राजनीतिले सधैं राष्ट्र, राष्ट्रियता र लोकतन्त्रलाई प्राथमिकतामा राख्न सक्नुपर्दछ । आधुनिक विश्वमा साम्यवादीहरूसमेत लोकतन्त्रको पैरवी गर्दै छन् । यस अर्थमा लोकतन्त्रको संस्थागत विकास हुँदा सुशासन सम्भव हुन्छ । देशको राजनीति गतिहीन, दिशाविहीन र स्वेच्छाचारी बन्दै गर्दा सामाजिक विकृतिहरू बढ्ने गर्दछन् । सबै प्रकारका विकृति र विसंगतिको स्रोत मूलतः अस्तव्यस्त राजनीति हो ।

अल्प अवधिमा देशलाई समृद्धिको दिशामा अग्रसर गराउने काम पनि राजनीतिले नै गर्नुपर्छ । राजनीतिज्ञहरूमा इमान्दारीता, सच्चरित्रता, जवाफदेहिता र राष्ट्रपतिको समर्पणभाव रहँदा देशले काँचुली फेर्न सक्छ । संस्र्चरिवाहीन राजनीतिबाट समाजमा धेरै प्रकारका विकृति र विसंगतिहरू भित्रिने र समाज नै प्रदूषित हुन पुग्दछ । विश्व परिवेशमा अध्ययन गर्दा केही नेतृत्व तहमा रहनेहरूले विश्वलाई नै सकारात्मक परिवर्तन गराउने सन्दर्भमा राम्रो योगदान पुऱ्याएका छन् । आफ्नो पछि परेको देशलाई समृद्ध बनाउन केही नेताहरूले गरेको योगदानहरू कदर गर्नलायक छन् । यी राजनीतिक नेतृत्व तहमा रहनेहरूसँग नेपालको सन्दर्भमा विश्लेशण गर्दा हाम्रा राजनीतिज्ञहरूको अवस्था कस्तो देखिन्छ ? यिनै विषयमा व्याख्या गर्ने प्रयास यस अलेखामा गरिएको छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रका केही उदाहरण :
केही यस्ता विराट व्यक्तित्वहरू छन्, जसले विश्वलाई नै ठूलो योगदान पुऱ्याएका छन् । दक्षिण अफ्रिकाका रंगभेदविरोधी नेल्सन मन्डेलेले धेरै लामो संघर्षपश्चात् उक्त क्षेत्रलाई रंगभेद मुक्त बनाउन ठूलो सफलता हासिल गरे । अफ्रिकामा रहेका १० प्रतिशत श्वेतहरूले ९० प्रतिशत अश्वेतहरूलाई गरिरहेको शोषणलाई अन्त्य गरेपश्चात् आफू राष्ट्रपति बन्दा गोरारुहका प्रतिनिधिलाई उपराष्ट्रपति बनाएका थिए । यसले गर्दा रंगभेद समाप्त अफ्रिकामा शान्ति कायम गर्न सहज वातावरण बनेको थियो । पूर्वाग्रह हटि भएर सबैलाई समेट्दा पश्चिमाहरूले समेत उनलाई त्यस समयको ठूलो नेताका रूपमा स्वीकार गरेका छन् । समानता र मेलमिलाप उनको गन्तव्य थियो र यो सफलता उनले प्राप्त गरी विश्वलाई नै सकारात्मक सन्देश प्रवाह गरेका थिए ।

लामो समयदेखि ब्रिटिसहरूको भारतमा एकछत्र प्रभाव तोडेर देशलाई स्वतन्त्र बनाउन महात्मा गान्धीले अहिंसात्मकस्वतमा भारत छोडो आन्दोलन गरेर सफलता प्राप्त गरेका थिए । नागरिक अवज्ञा नै उनको ठूलो हतियार थियो । सफलतापश्चात् शान्तिपूर्वक इस्ट इन्डिया कम्पनीले भारत छोडेको थियो । जनताको समर्थनमा अघि बढेको उनको नेतृत्वको आन्दोलनले जनता र अहिंसामा ठूलो शक्ति हुने पाठ विश्वलाई नै पढाउन सफल भएको हो । संयुक्त अधिराज्यकी एन्जला मर्केले युरोपियन युनियनलाई व्यवस्थापन गर्न ठूलो योगदान गरेकी थिइन् । विश्वमै ठूलो समस्याको रूपमा देखिएको शरणार्थीसम्बन्धी चुनौतीलाई समेत सफलतापूर्वक व्यवस्थापन गरेकी हुन् ।

सिंगापुरलाई बनाउन ली व्यान युको योगदान अत्यन्त महत्वपूर्ण छ । एउटा सानो,

कम विकसित देशलाई विश्वकै व्यापारिक केन्द्रका रूपमा विकसित गरेका हुन् । दीर्घकालीन सोचका आधारमा यस देशलाई प्रभावकारी शासन सञ्चालन गर्न सफल भएकाले उनलाई सिंगापुरमा अत्यन्त ठूलो सम्मानका साथ हेरिएको छ र अन्य देशहरूले पनि उनबाट पाठ सिक्नुपर्ने अवस्था बनाएका छन् । देड सियौं पछिले चीनमा आर्थिक सुधार गरेका छन् । आर्थिक वृद्धि उल्लेखनीय रूपमा भएको छ । गरिबी निवारण र देशलाई आधुनिकीकरण गर्न उनको योगदान अतुलनीय छ । यो देश विश्वमै सन् २०३० सम्म आर्थिक दृष्टिकोणले एक नम्बरमा पुग्ने लक्ष्यका साथ अघि बढिरहेको छ, आर्थिक सूचकहरू सकारात्मक देखिएकाले यो गन्तव्य चुम्न सफल हुने अवस्था देखिन्छ । यी दीर्घकालीन सोच भएका व्यक्तित्वहरूबाट आधुनिक विश्व नै लामान्वित बनेको छ । उनीहरूको साहस, अविष्कार, त्याग र इमान्दारीताका कारण विश्व इतिहासमै आफ्नो नाम स्वर्ण अक्षरले अंकित गर्न सफल भएका छन् ।

नेपालको सन्दर्भ :
नेपालको अवस्था विचित्रको छ । २००७ सालदेखि हालसम्म नेपालको राजनीतिक नेतृत्व तहमा रहेका र शासन गर्ने अवसर पाएकाहरूमा देश बनाउने सोचसहितको राष्ट्रिय चिन्तन देखिन्छ । स्व. राजा महेन्द्र र प्रथम जननिर्वाचित प्रधानमन्त्री स्व. बीपी कोइरालामा राष्ट्र निर्माण गर्ने चाहना देखिएको थियो । तर उनीहरू दुवैको व्यक्तिगत टकरावका कारण देशमा लोकतन्त्र समाप्त भएको थियो ।

राजा महेन्द्रको व्यक्तिगत अभिष्टका कारण यो अवस्था बनेको थियो । २०४६ सालपश्चात् बनेका प्रधानमन्त्रीहरू तीजाना स्व. कृष्णप्रसाद भट्टराई, स्व. मनमोहन अधिकारी र स्व. सुशील कोइराला मात्रै आफूलाई आर्थिक मामिलामा स्वच्छ राख्न सके । बाँकी सबै प्रधानमन्त्रीहरू विवादमा तानिएका छन् । यस अवधिमा भ्रष्टाचार अत्यधिक बढिराखेको छ । पूर्व र बहालवाला प्रधानमन्त्रीहरू प्रायः सबै भ्रष्टाचारमा लिप्त बनेका छन् । यस अवस्थामा सुशासनको कल्पना गर्न सकिन्न । नेपालको दशबर्ष तयोकथित जनयुद्धले देशलाई अर्को ५० वर्ष पछि पारेको छ । देशमा हाल देखिएका सबै सूचकांकका आधारमा अध्ययन र विश्लेषण गर्दा सन्तोष गर्ने अवस्था छैन । देशको अवस्था अझै विकाराल बन्ने स्थिति छ । नेपालको राजनीति अपराधकर्मीहरू र अवसरवादीहरूको पकडमा छ । देशले स्वायीरूपमा सामना गर्नुपरि

रखेको भूराजनीतिलाई व्यवस्थापन उचित प्रकारले गर्न हाम्रा शासकहरू असफल प्रमाणित भएका छन् ।

देश अपराधमय बनेको छ । भ्रष्टाचार वृद्धि हुनु, अपराध बढ्नु, व्यक्तिको भ्रष्ट मानसिकताको उपज मात्र किमार्थ होइन । सरकारमा रहनेहरूको प्रभावकारिताको कमी हो । राजनीतिले गलत मार्ग अवलम्बन गर्नुको परिणाम हो । राजनीतिले नै व्यक्तिका चाहना र आवश्यकताको अत्यधिक वृद्धि गरिएको छ । देशमा अदालत छ । व्यवस्था लोकतान्त्रिक छ । कानूनहरू पनि पर्याप्त बनेका छन् । दश प्रहरी संगठन छ । समाजका सचेत र योग्यता प्रणालीमा अब्बल प्रमाणित भएकाहरूबाट कर्मचारीतन्त्र सुसज्जित छ । सबै राजनीतिक दलहरूको प्रतिबद्धता सुशासन कायम गर्दै राष्ट्रिय समुन्नतिका दिशामा अघि बढ्ने देखिएको छ । तथापि समाजमा सबै प्रकारका अपराधहरू दिनानुदिन बढिराखेका छन् । ठूला अपराधहरूमा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष राजनीतिक नेतृत्वको संलग्नता देखिँदै छ । हाम्रा दिनचर्या र मूल्य-मान्यतामा आएको परिवर्तनका कारण हामी दिन-प्रतिदिन स्वार्थ उन्मुख बन्दै अन्धो बनिसकेको अवस्था छ । नैतिकता र इमान्दारीता निर्वाह गरिराखेकाहरूको इज्जत र सम्मान समाजले गर्न जानेन । यो संस्कृतिको विकास हुँदै जाँदा हाम्रो नैतिक धरातल खस्किँदै गएको छ । हाम्रा सच्चरित्रता र इमान्दारीतामा समफेदारी गर्दै जाने परिस्थिति निर्माण भएको छ । यस विकराल अवस्थाको आमन्त्रण हुनुमा धेरैवाटा पक्षहरू जिम्मेवार छन् । नेपालको सन्दर्भमा ती पक्षहरूको विश्लेषण गर्नुपर्ने आवश्यकता छ ।

देशमा धेरैवाटा कानन बनेको भए तापनि ती कानूनहरूको कार्यान्वयन स्तर अत्यन्त कमजोर छ । प्रक्रियागत जटिलताका कारण सेवा प्रवाह राम्ररी हुन सकेको छैन । दण्डहीनताको परकाष्ठाका कारण विशेष गरी राजनीतिक तहले सबै प्रकारका अपराध कर्म गर्दा पनि अभयदान पाएको छ । राजनीति आफैं अपराध कर्ममा अभ्यस्त छ । उसले स्वायी संयन्त्रलागायतका लाई नियन्त्रणमा राख्ने हैसियत प्रायः गुमाइसकेको छ । सबै क्षेत्रहरूमा न्यायपालिकासमेतमा राजनीतिक व्याप्त छ । न्याय महँगो बनेको छ । प्रत्यक्ष जवाफदेहिताको अभावका कारणसमेत अस्तव्यस्त अवस्था बढिराखेको छ । लोकतन्त्रको मर्ममै प्रहार हुँदै गएको छ । न्यायपालिकामा न्यायका लागि प्रतीभारत व्यक्तिको जम्काभेट न्यायमूर्तिका नाममा राजनीतिक कार्यकर्ता र सच्चरित्रता कायम गर्न असफल व्यक्तिसँग हुन्छ । स्वायत्तोलोप भुन्छरूपी राजनीतिक कार्यकर्ताहरूले राजनीतिक आश्रयका आधारमा आफ्ना स्वार्थ सिद्ध गरिराखेका छन् । भ्रष्टाचार देशलाई समुन्नतिका दिशामा अघि बढ्न नदिने ठूलो अवरोधका रूपमा विद्यमान छ । विशेष गरी राजनीतिक तहले भ्रष्टाचारमा लिप्त बनाएका छन्, बनेका छन् । नीतिगत भ्रष्टाचार नियन्त्रक निकायलाई हेर्न नदिने कानुनी व्यवस्था र यसको गलत व्याख्याका कारण देश भ्रष्टाचारले अक्रान्त बनेको छ । भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्ने विषय प्राथमिकतामा देखिँदैन । सफेद पोशाकका अपराधीका नामले धिनीहरूलाई सम्बोधन गर्नु उपयुक्त हुनेछ । अपराधीहरूबाट स्वाभिमान नै नेपालीहरू लोकतन्त्रको नाममा शासित हुन बाध्य छन् ।

यस देशमा अदालतबाट भ्रष्टाचारी प्रमाणित भएका सांसदको निलम्बन फुकुवा भएर कानून र नीति निर्माण गर्न निर्बाधरूपले पाउने भएका छन् । योभन्दा लज्जास्पद विषय के हुन सक्छ ?

भ्रष्ट बनेकाले धेरै राजनीतिज्ञहरूको नैतिकतामा हास आएको छ । स्वार्थ बाफिने सन्दर्भमा निर्भिकताका साथ निर्णय लिने र जिम्मेवारी निर्वाह भइराखेको छ । रोजगारी माग गर्नेहरूलाई सरकार हत्या गर्दछ । आधार भूत आवश्यकताहरूको परिपूर्ति सहजताका साथ गर्न सरकार असफल छ । राजनीतिक व्यवस्थामा समयसपेक्ष परिवर्तन भयो । तर पाक्छ अपरिष्कृत अर्थिक मनोवृत्तिका देखिएकाले लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीप्रति नै विस्थापन फैलिइएको छ । राजनीतिक नेतृत्व तहलाई सबै प्रकारका अपराध कर्म गर्नबाट छुट्टा दिएकाले यो अवस्था बनेको हो ।

निष्कर्ष
प्रधान नीति राजनीति हो । राज्यलाई कुन दिशामा परिचालित गर्ने सन्दर्भ राजनीतिमा निर्भर गर्दछ । त्यसैले राजनीतिकर्मीलाई सबैभन्दा पहिला कानूनको कठघरामा ल्याउन सक्नुपर्दछ । संयुक्त राज्य अमेरिकामा वैदेशिक हतक्षेपको अन्त्य गर्दै वास्तवमै आफ्ना नागरिकहरूलाई सार्वभौम बनाउन जर्ज वासिङ्गटनले गरेका योगदानबाट विश्वले पाठ सिकेको छ । हाम्रा शासकहरू उत्तरी सिमानामा भारतीय सैनिक तैनाथ गर्दा देशको सार्वभौमसत्ताको बारेमा कुनै चिन्तन गर्न आवश्यक देखिँदैन । कालापानी क्षेत्रमा भारतले नेपाली भूमिको अतिक्रमण गरी मानसरोवर जाने मार्ग निर्माण गर्दा हाम्रा शासकहरूलाई कुनै सूचनासम्म पनि हुँदैन । सीमा सुरक्षा गर्न असफल भएकाहरूबाट थप अपेक्षा गर्न कठिन भएको छ । देशको सार्वभौमसत्ताको संरक्षण गर्न, राष्ट्र र राष्ट्रियताका पक्षमा एसियाकै देशहरूमा समेत राजनीतिकर्मीहरूका बीच मतैथ्यता हुन्छ । यस प्रकारको सकारात्मक सोचको अभाव छ । मलेसियामा महाधीरले देशलाई आधुनिकीकरण गरे ।

आर्थिक सुधारका पक्षमा नतिजामा देखिने गरी काम गरे । आधारभूत संरचनाहरूको निर्माणलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेर देशको काँचुली फेर्न सफल भए । उनलाई मलेसियाका जनताले उच्च सम्मान दिएका छन् । तर नेपालमा जनताको मन-मस्तिष्कमा राज गर्न सक्ने राजनीतिक नेतृत्वको खडेरी लामो समयदेखि परिराखेको छ । यिनै कारणहरूले गर्दा देश अघि बढ्न सकेन । आर्थिक समुन्नतिको विषय नारामा मात्र सीमित भयो । यी सबै प्रकारका गम्भीर बनी यस देशमा जनप्रिय नेता बन्ने प्रतिस्पर्धामा नेतारू देखिएनन् ।

यस अवस्थामा अब देशले नसोचेको एक राष्ट्रवादी नेतृत्वको उदय हुने प्रतीक्षामा देखावासीहरू रहेका छन् । आमनागरिकका बीचबाट यस प्रकारको नेतृत्वको उदय हुनेछ । यसका लागि यस देशको अवस्था वर्तमान समयको भन्दा धेरै अत्यन्त नाजुक हुनुपर्दछ । यही दिशामा देश अभिमुख भएको छ । आशा गरौं, देशले खोजेको जनप्रिय नेता यस देशले प्राप्त गर्नेछ । देशका विकृति र विसंगतिहरूको समाधान हुँदै देशमा अग्रगामी परिवर्तन हुनेछ ।

(समाहार: नेपाल समाचार-पत्र)

अमेरिका जानु छ भने कानूनले चिन्ने गरी जानुस्

कृष्णमणि पराजुली

अप्रत्यक्ष रूपले प्रभाव पारिरहेकै छ अमेरिकाले । यहाँ सन्दर्भ छ अमेरिकाले । अमेरिकामा जसरी पनि छिर्ने र छिरेपछि हवाहवाती डलर आउँछ भन्ने सोच कदापि गर्नु हुँदैन । पैसा त्यसै आउने भए अमेरिकाले किन बाहिरका मानिसलाई लैजान्थ्यो ? उत्पादन बढाउनका लागि नै उसले बाहिरबाट मानिस लैजाने हो । तपाईं हाम्रो साधारण शिक्षाले ठुलो आम्दानी गर्नु सक्दैन । रोजगारीबाट मनगरे आम्दानी गर्नका लागि विशेष शिक्षाको आवश्यक हुन्छ, जुन ज्ञान तथा शिक्षाले आम्दानीमा तीव्रता दिएको हुन्छ । अमेरिकामा आम्दानी गर्ने शिक्षा भनेको प्राविधिक तथा व्यावहारिक शिक्षा नै हो । अहिले त आईटी तथा अनलाइन शिक्षाको विकासले धेरै मानिसले गर्ने काम थोरै मानिसबाट सम्भव भएको छ । यसले गर्दा पनि त्यहाँ साधारण शिक्षा प्राप्त गर्नेहरूलाई रोजगारीको अवसर न्यून हुँदै गएको छ ।

अमेरिकामा मात्र होइन, धेरै मुलुकमा मानिसले लामो समय लगाएर गर्ने कामलाई एआईले क्षणभरमै सम्पन्न गरेर चकित पारेको छ । यसको निर्माण गर्ने पनि मानिस नै हुन् तर तिनीहरूमा विशेष दक्षता भएको हुन्छ । त्यसकारण साधारण ज्ञान लिएर तपाईं जहाँ गए पनि त्यसबाट हुने आम्दानीबाट सन्तुष्ट हुने सक्नुहुन्न । राम्रो काम र मामका लागि त उपयुक्त शिक्षा, ज्ञान र दक्षता हासिल गर्नुपर्छ । तपाईं थोरै आम्दानीबाट पनि सन्तुष्ट हुनुहुन्छ भने सामान्य शिक्षा र ज्ञान भए पनि पुग्छ । जहाँ पनि यस प्रकारको शिक्षाले तुलनात्मक रूपमा राम्रो रोजगारी दिँदैन । अहिले बढी आवश्यक भएको क्षेत्र भनेकै आईटी हो । यस क्षेत्रको ज्ञान तपाईंसँग पर्याप्त छ भने तपाईंले धेरै बसेर पनि राम्रो आम्दानी गर्न सक्नुहुन्छ । अमेरिकामा जुन हैसियतबाट प्रवेश गरे पनि तपाईंले कुनै अपराधिक काम गर्नु हुँदैन भने तपाईंले चाहिँजति बस्न सक्नुहुन्छ । तेरो भिसा छैन भनेर घोष्याएर देश फिर्ता गर्दैन । यसो गर्नु मानवता विरोधी हुन सक्छ । यहाँ सानोतिनो (घन्टाका आधारमा पारिश्रमिक दिइने) काम पाउने सम्भावना भने बढी हुन्छ । अर्को

धेरै घन्टा काम गर्नु भन्दा पाइँदैन । जो-कोहीलाई पनि हप्तामा दुई दिन आराम गर्नुपर्छ भन्ने मान्यताले गर्दा पाँच दिनमा ४० घन्टासम्म काम गर्न सकिन्छ । पारिश्रमिकका सम्बन्धमा पनि त्यति भिन्नता हुँदैन, किनभने निश्चित मापदण्ड निर्धारण भएको हुन्छ । अर्को राम्रो पक्ष भनेको तपाईंसँग कुनै विषयको राम्रो दक्षता अथवा सीप छ भने राम्रो आम्दानी पनि गर्न सक्नुहुन्छ । मानौं कुनै कृषि फार्माका कुनै कृषिको ज्ञान भएको कामदारको आवश्यकता पर्‍यो भने कृषि विषय पढेकै हुनुपर्छ भन्ने पनि केही छैन । तपाईंमा कृषिको ज्ञान छ भने रोजगारी पाउन सक्नुहुन्छ । रोजगारदातालाई काम चलाउनेको हो न कि प्रमाणपत्र । सरकारी कार्यालयमा प्रमाणपत्र चाहिँन्छ, त्यो क्षेत्र अर्कै हो । काम गर्दै जाँदा कर्मचारीले धेरै कुरा सिकेका हुन्छन् । रोजगारदाताहरू सन्तुष्ट भए भने कामदारलाई माथिल्लो तहमा लैजाँदा पनि रहेछन् । त्यसकारण आम्दानी गर्नका लागि पढाइभन्दा पनि कामबाट हुन सक्ने उपलब्धिलाई बढी महत्त्व दिइएको हुँदा रहेछ । अमेरिकामा घरभरामा भने अलि महँगै छ । यसका लागि कतिपय मानिस जसको आम्दानी कम छ, सेयर गरेर पनि बस्छन् । कुनै एउटा फ्ल्याट सेयर गर्दा अवश्य नै सस्तो पर्ने हुन्छ । यसरी आफ्नो कमाइलाई केही हदसम्म किफायत गरेर जीवन चलाउने पनि गर्छन् ।

बाहिरबाट त्यहाँ जानेका लागि केही महँगोको अनुभव त अवश्य नै हुन्छ, तर त्यहाँ बसेर कमाउनेका लागि त महँगोको असर पर्ने कुरै भएन । स्वदेशको तुलना गरेर कुनै पनि सामान किन्दा एकदमै महँगोजस्तो लाग्छ । एकमुटा साग किन्दा पाँच डलर पर्छ । त्यो सागलाई नेपालमा ५० रूपैयाँभन्दा त पक्कै बढी पर्दैन । राम्रो पारिश्रमिक छ भने महँगोबाट त्यति चिन्ता लिनु पनि पर्दैन । तपाईं वैधानिक बाटोबाट अमेरिका जानुभएको छ भने तपाईंलाई धेरै कुरामा सहज हुन्छ र कुनै प्रकारको चिन्ता लिनुपर्दैन । गिनकाई, सामाजिक सुरक्षा नम्बर, रोजगारी, भिसा, औषधि उपचारजस्ता विषयमा

सजिलो हुन्छ । गलत किसिमले गएकाहरूलाई भने यी सबै कुरामा समस्या हुन्छ । त्यसकारण असुरक्षित किसिमले अमेरिक नजानु नै वेश । बढी आम्दानी गर्नका लागि मानिसले अमेरिकामा दुई-तीन ठाउँमा पनि काम गर्छन् । तपाईं कानूनले चिनेको व्यक्तिको हो र तपाईंसँग कुनै क्षेत्रमा विज्ञता छ भने राम्रो आम्दानी गर्न सक्नुहुन्छ । राम्रो वित्तीय विवरण तयार गर्ने र तिनीहरूको विश्लेषण गर्न सक्ने क्षमता भएको व्यक्तिले राम्रो कृषिको ज्ञान भएको कामदारको आवश्यकता पर्‍यो भने कृषि विषय पढेकै हुनुपर्छ भन्ने पनि केही छैन । तपाईंमा कृषिको ज्ञान छ भने रोजगारी पाउन सक्नुहुन्छ । रोजगारदातालाई काम चलाउनेको हो न कि प्रमाणपत्र । सरकारी कार्यालयमा प्रमाणपत्र चाहिँन्छ, त्यो क्षेत्र अर्कै हो । काम गर्दै जाँदा कर्मचारीले धेरै कुरा सिकेका हुन्छन् । रोजगारदाताहरू सन्तुष्ट भए भने कामदारलाई माथिल्लो तहमा लैजाँदा पनि रहेछन् । त्यसकारण आम्दानी गर्नका लागि पढाइभन्दा पनि कामबाट हुन सक्ने उपलब्धिलाई बढी महत्त्व दिइएको हुँदा रहेछ । अमेरिकामा घरभरामा भने अलि महँगै छ । यसका लागि कतिपय मानिस जसको आम्दानी कम छ, सेयर गरेर पनि बस्छन् । कुनै एउटा फ्ल्याट सेयर गर्दा अवश्य नै सस्तो पर्ने हुन्छ । यसरी आफ्नो कमाइलाई केही हदसम्म किफायत गरेर जीवन चलाउने पनि गर्छन् ।

बाहिरबाट त्यहाँ जानेका लागि केही महँगोको अनुभव त अवश्य नै हुन्छ, तर त्यहाँ बसेर कमाउनेका लागि त महँगोको असर पर्ने कुरै भएन । स्वदेशको तुलना गरेर कुनै पनि सामान किन्दा एकदमै महँगोजस्तो लाग्छ । एकमुटा साग किन्दा पाँच डलर पर्छ । त्यो सागलाई नेपालमा ५० रूपैयाँभन्दा त पक्कै बढी पर्दैन । राम्रो पारिश्रमिक छ भने महँगोबाट त्यति चिन्ता लिनु पनि पर्दैन । तपाईं वैधानिक बाटोबाट अमेरिका जानुभएको छ भने तपाईंलाई धेरै कुरामा सहज हुन्छ र कुनै प्रकारको चिन्ता लिनुपर्दैन । गिनकाई, सामाजिक सुरक्षा नम्बर, रोजगारी, भिसा, औषधि उपचारजस्ता विषयमा

सजिलो हुन्छ । गलत किसिमले गएकाहरूलाई भने यी सबै कुरामा समस्या हुन्छ । त्यसकारण असुरक्षित किसिमले अमेरिक नजानु नै वेश । बढी आम्दानी गर्नका लागि मानिसले अमेरिकामा दुई-तीन ठाउँमा पनि काम गर्छन् । तपाईं कानूनले चिनेको व्यक्तिको हो र तपाईंसँग कुनै क्षेत्रमा विज्ञता छ भने राम्रो आम्दानी गर्न सक्नुहुन्छ । राम्रो वित्तीय विवरण तयार गर्ने र तिनीहरूको विश्लेषण गर्न सक्ने क्षमता भएको व्यक्तिले राम्रो कृषिको ज्ञान भएको कामदारको आवश्यकता पर्‍यो भने कृषि विषय पढेकै हुनुपर्छ भन्ने पनि केही छैन । तपाईंमा कृषिको ज्ञान छ भने रोजगारी पाउन सक्नुहुन्छ । रोजगारदातालाई काम चलाउनेको हो न कि प्रमाणपत्र । सरकारी कार्यालयमा प्रमाणपत्र चाहिँन्छ, त्यो क्षेत्र अर्कै हो । काम गर्दै जाँदा कर्मचारीले धेरै कुरा सिकेका हुन्छन् । रोजगारदाताहरू सन्तुष्ट भए भने कामदारलाई माथिल्लो तहमा लैजाँदा पनि रहेछन् । त्यसकारण आम्दानी गर्नका लागि पढाइभन्दा पनि कामबाट हुन सक्ने उपलब्धिलाई बढी महत्त्व दिइएको हुँदा रहेछ । अमेरिकामा घरभरामा भने अलि महँगै छ । यसका लागि कतिपय मानिस जसको आम्दानी कम छ, सेयर गरेर पनि बस्छन् । कुनै एउटा फ्ल्याट सेयर गर्दा अवश्य नै सस्तो पर्ने हुन्छ । यसरी आफ्नो कमाइलाई केही हदसम्म किफायत गरेर जीवन चलाउने पनि गर्छन् ।

बाहिरबाट त्यहाँ जानेका लागि केही महँगोको अनुभव त अवश्य नै हुन्छ, तर त्यहाँ बसेर कमाउनेका लागि त महँगोको असर पर्ने कुरै भएन । स्वदेशको तुलना गरेर कुनै पनि सामान किन्दा एकदमै महँगोजस्तो लाग्छ । एकमुटा साग किन्दा पाँच डलर पर्छ । त्यो सागलाई नेपालमा ५० रूपैयाँभन्दा त पक्कै बढी पर्दैन । राम्रो पारिश्रमिक छ भने महँगोबाट त्यति चिन्ता लिनु पनि पर्दैन । तपाईं वैधानिक बाटोबाट अमेरिका जानुभएको छ भने तपाईंलाई धेरै कुरामा सहज हुन्छ र कुनै प्रकारको चिन्ता लिनुपर्दैन । गिनकाई, सामाजिक सुरक्षा नम्बर, रोजगारी, भिसा, औषधि उपचारजस्ता विषयमा

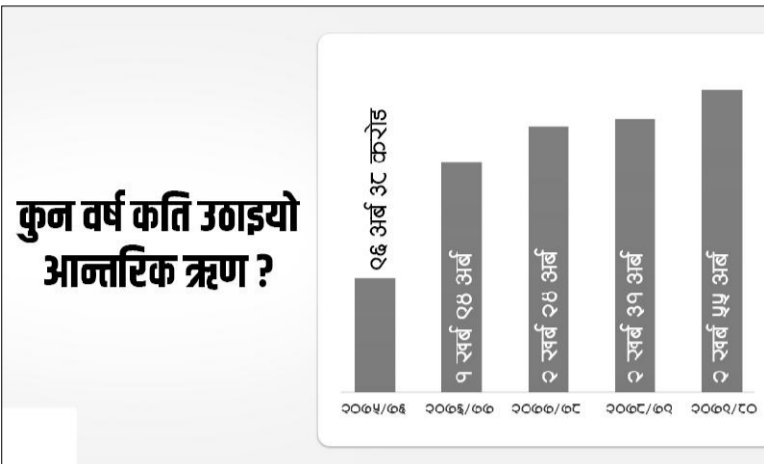
(समाहार: रातोपट्टी)

आगामी वर्ष सरकारले उठाउन पाउने आन्तरिक ऋण सीमा पौने ३ खर्ब

९ वटा हलमा 'महाजात्रा'ले मनायो ५१ दिन, कमाई कति ?

काठमाडौं / आगामी आर्थिक वर्ष (आव) २०८१/८२ का लागि सरकारले पौने ३ खर्ब रूपैयाँ बराबर आन्तरिक ऋण उठाउन सक्ने भएको छ । राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले आगामी आवका लागि आन्तरिक ऋण सीमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जीडीपी) को ५ प्रतिशतसम्म तोकिएको छ ।

राष्ट्रिय तथ्यांक कर्णालयका अनुसार चालु आव २०८०/८१ मा जीडीपीको आकार ५७ खर्ब ४ अर्ब ८४ करोड रूपैयाँको हुने अनुमान छ । आयोगको सिफारिस अनुसार आगामी आवका लागि सरकारले आन्तरिक ऋण सीमा सोही आकारको ५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी तोकनुपर्ने भएको छ ।

यसअनुसार यो वर्ष सरकारलाई २ खर्ब ८४ अर्ब २४ करोड रूपैयाँबराबर मात्र आन्तरिक ऋणका लागि 'स्पेस' रहने भएको छ । चालु आव सरकारले २ खर्ब ४० अर्ब रूपैयाँ आन्तरिक ऋण उठाउने लक्ष्य राखेको छ । उक्त लक्ष्यसमेत आयोगले गत वर्ष दिएको सीमा भित्रै रहने गरी तोकिएको थियो ।

प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई कति ?

आयोगले प्रदेशका लागि संरचनागत र प्रक्रियागत प्रबन्ध पूरा गरी आन्तरिक ऋण उठाउन सक्ने गरी सिफारिस गरेको छ । सोही प्रावधान स्थानीय तहका हकमा समेत लागू हुने भएको छ ।

प्रदेशले आन्तरिक ऋण उठाउन सक्ने गरी संघीय सरकारले अधिकार दिएको अवस्थामा नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँटको रकम र प्रदेश सरकारको आन्तरिक स्रोतबाट प्राप्त हुने राजस्व रकमको योगफलको १२ प्रतिशत नबढ्ने गरी आन्तरिक ऋण उठाउन सक्ने भएको छ ।

पूवाधार र पुँजी निर्माणमा लगानी गर्न सुझाव

आयोगले आन्तरिक ऋण चालु खर्चका लागि उपयोग गर्न सुझाव दिएको छ । आयोगनाहरूको लागत लाभ विश्लेषण, खुद वर्तमान मूल्य र आन्तरिक प्रतिफल दर विश्लेषण गरी प्रचलित पुँजी लाभभन्दा वित्तीय आन्तरिक प्रतिफल दर बढी भएका नाफामूलक आयोजनामा आन्तरिक ऋणबाट उठाइएको रकम खर्च गर्न सुझाव दिएको छ । साथै, सामाजिक क्षेत्रतर्फ पनि आन्तरिक प्रतिफल दर बढी भएका आयोजनामा मात्र यो रकम खर्च गर्न भनेको छ ।

यसअनुसार यो वर्ष सरकारलाई २ खर्ब ८४ अर्ब २४ करोड रूपैयाँबराबर मात्र आन्तरिक ऋणका लागि 'स्पेस' रहने भएको छ । चालु आव सरकारले २ खर्ब ४० अर्ब रूपैयाँ आन्तरिक ऋण उठाउने लक्ष्य राखेको छ । उक्त लक्ष्यसमेत आयोगले गत वर्ष दिएको सीमा भित्रै रहने गरी तोकिएको थियो ।

उपकरण नवीकरण समेत नयाँ ऋणका रूपमा बजेट प्रस्तावमा समावेश

गरी संरचनागत र प्रक्रियागत प्रबन्ध पूरा गरी आन्तरिक ऋण उठाउन सक्ने गरी सिफारिस गरेको छ । सोही प्रावधान स्थानीय तहका हकमा समेत लागू हुने भएको छ ।

प्रदेशले आन्तरिक ऋण उठाउन सक्ने गरी संघीय सरकारले अधिकार दिएको अवस्थामा नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँटको रकम र प्रदेश सरकारको आन्तरिक स्रोतबाट प्राप्त हुने राजस्व रकमको योगफलको १२ प्रतिशत नबढ्ने गरी आन्तरिक ऋण उठाउन सक्ने भएको छ ।

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले आगामी आवका लागि आन्तरिक ऋण सीमा तोकिएको छ

आयोगले आन्तरिक ऋण उठाउन सक्ने गरी संघीय सरकारले अधिकार दिएको अवस्थामा नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँटको रकम र प्रदेश सरकारको आन्तरिक स्रोतबाट प्राप्त हुने राजस्व रकमको योगफलको १२ प्रतिशत नबढ्ने गरी आन्तरिक ऋण उठाउन सक्ने भएको छ ।

उपकरण नवीकरण समेत नयाँ ऋणका रूपमा बजेट प्रस्तावमा समावेश गरी संसदबाट अनुमोदन गरेरमात्र परिचालन, लेखांकन र प्रतिवेदन गर्नसमेत सुझाव दिएको छ । तीनवटै तहका सरकारबाट राजस्व र व्ययको अनुमान आयोगमा बुझाउन समेत सुझाव दिएको छ । आन्तरिक ऋण परिचालन भविष्यको राजस्व वर्तमानमा खर्च गरेसह हुने भन्ने आयोगले आन्तरिक आम्दानीबाट ऋणको साँवा-व्याज भुक्तानी गर्न सकिने अवस्थामा पुग्ने गरी आन्तरिक ऋण परिचालन र राजस्व सुधार कार्ययोजना बनाइ कार्यान्वयन गर्नसमेत आयोगले भनेको छ ।

संकलन आयोजनाको सिफारिस

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले सरकारले विगत वर्षमा आयोजना गरेको सीमा भित्रै रहेर आन्तरिक ऋण उठाइए पनि आयोगको सुझाव बेवास्ता गरेको भन्ने गुनासो गरेको छ । व्यय अनुमान तयार गर्दा खर्चको शीर्षकगत र स्रोतगत विवरणमा आन्तरिक ऋण उल्लेख गर्न आयोगले पटक-पटक सुझाव दिइरहेको छ ।

काठमाडौं / डिजिटल युगको प्रारम्भसँगै नेपाली फिल्मका लागि दुर्लभ बनेको प्रदर्शनको ५१औं दिने यात्रा फिल्म 'महाजात्रा'ले सहजै पूरा गरेको छ । गत वर्षको चैत ९ गतेबाट प्रदर्शनमा आएको फिल्मले शनिबार काठमाडौं र मोफसल गरी ९ वटा हलमा ५१औं दिन मनाएको हो । गत वर्षको सर्वाधिक सफल फिल्म 'जारी'पछि धेरै हलमा ५१औं दिन मनाउने फिल्मको रेकर्ड समेत 'महाजात्रा'ले राखेको छ ।

फिल्मले काठमाडौं अन्तर्गत क्याम्पस, बिग मुभिज, एफक्यूब सिनेमाज, आइएनआइ, वान सिनेमाज, वीएसआर मुभिज, रञ्जना सिनेप्लेक्स, सिने सिनेमाज र मोफसलतर्फ नेपालगञ्जस्थित सिने रोयलमा ५१औं दिन मनाएको हो । शनिबार दिउँसो सुन्धारास्थित क्याम्पस हलमा फिल्मको सेलिसन कार्यक्रम राखिएको छ । यो अवधिमा फिल्मले नेपालमा १६ करोड ग्रस कमाई गरेको छ ।

यसअघि 'जात्रा'का अघिल्ला दुई थ्रिलरले पनि ५१औं दिने रेकर्ड राखेका थिए । योसँगै विगत एक दशकमा नेपालमा

सबैभन्दा बढी ५१औं दिन मनाउने फिल्म दिने निर्देशकको रेकर्ड प्रदीप भट्टराईको नाममा बनेको छ । 'जात्रा'का तीन थ्रिलरलाई उनी निर्देशित 'शत्रु गते' र 'महापुरुष'ले पनि ५१औं दिने रेकर्ड बनाएका थिए । यो निर्देशक भट्टराईप्रति दर्शकको विश्वास बोलिने ठूलो प्रमाण हो ।

कमजोर समीक्षा पाएको 'महाजात्रा'ले दर्शकलाई भने रिकार्ड सफल भयो । फिल्मले प्रदर्शनको तीन हप्ता सानदार व्यापार गरेको थियो । 'जारी'को रेकर्ड तोड्न सक्ने प्रक्षेपण समेत नभएको होइन । तर, अब यो अभिमान अस्मभव छ । 'जात्रा' समूहको नयाँ फिल्म भने अब आगामी वर्षको दशैमा आउनेछ । त्यो 'जात्रा'कै नयाँ थ्रिलर हुनेछ या नयाँ फिल्म, त्यसबारेमा कुनै जानकारी गराइएको छैन ।

प्रदीप भट्टराईकै लेखन रहेको 'महाजात्रा'मा हरिवंश आचार्य, विपिन कार्की, रविन्द्र सिंह बानियाँ, रविन्द्र भा, वर्षा राउत, राजाराम पौडेल, प्रकाश घिमिरे, शिशिर वाइदेल, दिव्य देव, गौमाया गुरुङ, सुमन कार्की लगायतको अभिनय छ । प्रायः दर्शकले फिल्मको मध्यमतर अघिको कमेडी पाटोलाई रुचाएका छन् । दोस्रो हाफमा राजनीतिलाई जोड दिइएको फिल्म मूल कथाबाट भड्किएको छ ।

सहायक भूमिकामा सीमित गरिमा

काठमाडौं/फिल्मसम्मको यात्रा तय गर्न म्यूजिक भिडियो बलियो बुझिन्को मानिन्छ । त्यसैको जगमा उभिएर धेरैले ठूलो पदमा देखिने आफ्नो सपना साकार गरेका छन् । पल शाहदेखि पूजा शर्मासम्म म्यूजिक भिडियोबाटै आएका कलाकार हुन् । तर, म्यूजिक भिडियोबाट उदाएका एकाधले मात्र फिल्ममा मुख्य भूमिकामा काम गर्ने अवसर पाउँछन् । नयाँ त प्रायः सहायक भूमिकामा सीमित रहन्छन् ।

दुई सयभन्दा ज्यादा म्यूजिक भिडियो खेलेकी गरिमा शर्माले पनि निरन्तर फिल्ममा काम गर्ने अवसर पाइरहेकी छन् । तर, उनलाई मुख्य भूमिकामा लिने आँट मेकलर गर्न सकेका छैनन् । उनको डेब्यु फिल्म 'लण्डन टू पेरिस' आगामी जेठ २५ गतेदेखि प्रदर्शनमा आउँदैछ । फिल्ममा उनी सहायक अभिनेत्रीको रूपमा छन् । शुक्रबार सार्वजनिक टिजरमा उनको उपस्थिति पनि यो पुष्टि गर्छ ।

उनले दोस्रो फिल्म 'हृदय दीर्घ'मा पनि सहायक भूमिकामै काम गरेकी छन् । यो फिल्म आगामी असोज ११ गतेबाट प्रदर्शन हुँदैछ ।

अहिले उनी तेस्रो फिल्म 'वर एन्ड वधु'मा काम गरिरहेकी छन् । छायांकन सकिने बेला फिल्ममा जोडिएकी उनको विशेष भूमिका रहेको जनाइएको छ । अर्थात् यसमा पनि उनको प्रमुख भूमिका होइन । तीनवटै फिल्ममा उनी सहायक भूमिकामा सीमित छन् ।

यद्यपि, फिल्ममा मुख्य वा सहायक भूमिका भन्ने कुराले खासै महत्त्व राख्दैन । त्यो भूमिका कति सशक्त छ र अभिनय कति जीवन्त छ भन्ने महत्त्वपूर्ण हो । त्यसले कलाकारको करियर निर्धारण गर्छ । यसैले गरिमालाई सहायक भूमिकाबाटै आफूलाई प्रमाणित गर्ने अवसर छ । उनका तीन फिल्ममध्ये कुनै एउटा मात्रै पनि सफल भए उनलाई मुख्य भूमिकामा मेकलर विश्वास गर्ने बाटो खुल्नेछ ।

प्रचण्डको राजीनामा माग्दै डा. केसीले सुरु गरे अनशन

काठमाडौं/प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डको राजीनामा माग गर्दै डा. गोविन्द केसीले २२ औं पटक आमरण अनशन सुरु गरेका छन् ।

शनिबार अनशन सुरु गर्नुअघि जारी गरेको प्रेस विज्ञप्तिमा उनले सशस्त्र द्वन्द्वकालमा मानवता विरोधी अपराध र युद्ध अपराधमा संलग्न प्रमुख नेताको हैसियतमा प्रधानमन्त्री पदबाट प्रचण्डको राजीनामा माग गरेका छन् । उनले निष्पक्ष रूपमा र पीडितहरूले न्याय अनुभूत गर्ने गरी संक्रमणकालीन न्यायको प्रक्रिया नटुंगिउन्जेल पदमा बस्ने उनको कुनै पनि नैतिक तथा कानुनी धरातल छैन । तसर्थ उनले तुरुन्त राजीनामा दिनुपर्छ, उनले विज्ञप्तिमा भनेका छन् ।

'हाल सत्ताको नेतृत्व गरेका प्रचण्ड त पदमा रहँदा सबैभन्दा आफ्नो दण्डहीनताका लागि सिंगो संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रियालाई भद्दा मजाकमा परिणत गरेको इतिहास छ । त्यसैले निष्पक्ष रूपमा र पीडितहरूले न्यायको अनुभूति गर्ने गरी संक्रमणकालीन न्यायको प्रक्रिया नटुंगिउन्जेल पदमा बस्ने उनको कुनै पनि नैतिक तथा कानुनी धरातल छैन । तसर्थ उनले तुरुन्त राजीनामा दिनुपर्छ, उनले विज्ञप्तिमा भनेका छन् ।

बृहत शान्ति सम्झौता पछि द्वन्द्वकालमा मानव अधिकार हनन, मानवताविरोधी अपराध र युद्ध अपराध गर्ने व्यक्तिहरू र दलहरू नै अहिलेसम्म निरन्तर सत्तामा रहेको भन्दै केसीले उनीहरूले शक्तिको आडमा छानबिन प्रक्रिया निस्तेज पारेर सजायबाट बच्ने दाउमा लागेको आरोप लगाएका छन् । 'हजारौं पीडितहरूले अहिलेसम्म न्याय पाएका छैनन् ।

अन्तर्राष्ट्रिय कानून अनुसार पनि मानवताविरोधी र युद्ध अपराधमा संलग्न व्यक्तिहरूलाई सजाय कम हुने तथा माफी हुने प्रावधान छैन, उनले विज्ञप्तिमा भनेका छन् ।

मानवताविरोधी अपराध र युद्ध अपराधमा जोडिएका कतिपय माओवादी नेताहरू अहिले शक्ति र सत्ताको आडमा सजायबाट जोगिन खोजिरहेको भन्दै केसीले दण्डहीनता कायम गर्न प्रचण्डसँगै केपी शर्मा ओली, शेरबहादुर देउवा र माधवकुमार नेपालको भूमिका पनि बराबर रहेको बताएका छन् ।

उनले अगाडि भनेका छन्, 'त्यसैले नेपालमा लोकतन्त्रको साक्ष बचाउने हो भने ओली, देउवा र माधव नेपालले सत्ता र आजाफ्ना पार्टीहरूमा नयाँ पुस्तालाई नेतृत्व हस्तान्तरण गर्नु दल, देश र जनताको बृहत हितमा हुनेछ ।'

केसीले ३ बुँदे माग राखेर पशुपति क्षेत्रको मुगस्यलीमा

रसुवागढी नाकामा पर्यटकको चहलपहल बढ्दै

रसुवा/चीनको आधार इलाकामा पर्ने मानसरोवर कैलाश तीर्थ र ल्हासा क्षेत्र घुम्न जाने यात्रु पर्यटक आउन थाले पछि रसुवागढी नाकामा चहलपहल बढ्न थालेको छ ।

ल्हासा घुम्न हिँडेका पर्यटक हेलिकप्टरमा र मानसरोवर जाने तीर्थयात्रुहरू बसद्वारा रसुवागढी पुरन थालेपछि सुनसान रहेको रसुवागढी तथा घट्टेखोला क्षेत्रमा क्रमशः चहलपहल बढ्दै गएको हो ।

व्यावसायिक क्षेत्रका व्यापारीको आवागमन कमी भइरहेको अवस्थामा मानसरोवरको यात्रा सुखातले स्थानीयको व्यापार व्यवसायमा समेत केही अभिवृद्धि भएको छ ।

टिम्बुरेको घट्टेखोलामा रहेको अध्यागमन कार्यालयमा भिसाको अभिलेख राख्नका लागि घुईचो लाग्न थालेपछि घट्टेखोलाबाट रसुवागढी मिनेरी पुलसम्मको करिब एक किलोमिटर क्षेत्रमा चहलपहल बढेको स्थानीयले बताएका छन् ।

मानसरोवर यात्राका लागि २५ जना नेपाली त्यसतर्फ

प्रस्थान गरिसकेका र ल्हासाको अवलोकन भ्रमणका लागि पाँच सय विदेशी पर्यटक भिसामार्फत रसुवागढी नाकाबाट चीन प्रस्थान गरिसकेका रसुवागढी अध्यागमन कार्यालयका कार्यालय प्रमुख मुरारी निरौलाले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार ल्हासा भ्रमण गर्न जानेहरूमा भूटान, रसिया, युकेन, सर्बिया, फेन्स, अमेरिका लगायत विभिन्न देशका नागरिक रहेका छन् । पर्यटकलाई रेलिअल्टिच्युट तथा डानेप्लीगायत कम्पनीका हेलिकप्टरले रसुवागढीस्थित घट्टेखोला पुऱ्याएको अध्यागमन कार्यालयले जनाएको छ ।

धार्मिक तथा घुम्ने पर्यटकको यात्रा सहज पार्न भिसा प्राप्त यात्रु तथा पर्यटकलाई तत्काल अध्यागमन कार्यालयले गर्नुपर्ने सबै प्रक्रिया पूरा गरी अनुमति दिने गरेको प्रमुख निरौलाले जानकारी दिए ।

वसन्तऋतुको मध्यदेखि सुरु भएको मानसरोवर तीर्थयात्रा भने शरदऋतुको मध्यसम्म सञ्चालन हुने र भक्तजनको ओहोरदोहोर भइरहने स्थानीयले बताएका छन् ।

दाडमा बच्चरो प्रहारबाट २ जनाको हत्या

दाड/दाडमा बच्चरो प्रहारबाट दुई जनाको हत्या भएको छ । शनिबार बेलुकी करिब ५ बजे घोराही उपमहानगरपालिका-१० पहलपारमा स्थानीय ४० वर्षीया जुपनी बूढा आ सुर्खेत वीरेन्द्रनगर नगरपालिका-२ घर भएकी ४४ वर्षीया संगीता सुनारको बच्चरो प्रहारबाट हत्या भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय दाडका डीएसपी जनकबहादुर मल्ले जानकारी दिए ।

प्रहरीले हत्या गरेको आरोपमा रोल्पाको धवाङ गाउँपालिका-२ घर भई घोराही उपमहानगरपालिका-१७ चौधेरागा बसोबास गर्दै आएका ५९ वर्षीय अटो चालक टेकबहादुर घट्टीलाई पक्राउ गरेको उनले बताए । प्रहरीले घटनास्थलको प्रकृति मुचुल्का लगाएर अनुसन्धान जारी राखेको छ । घटनाको थप विवरण आउन बाँकी रहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

अविनाशको 'लोरी' अमेरिकाको 'इण्डियन फिल्म फेस्टिभल'मा छनोट

काठमाडौं/कान्समा स्पेसल मेन्सन अवार्ड जितेको अविनाश विक्रम शाह निर्देशित छोटो फिल्म 'लोरी' अमेरिकाको लस-एन्जलसमा आयोजना हुन लागेको इण्डियन फिल्म फेस्टिभलमा छनोट भएको छ ।

फेस्टिभलको 'सर्ट्स फिल्म' विधाका यो १५ मिनेटको फिल्म छनोट भएको फेस्टिभलद्वारा जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । फेस्टिभलको २२ औं संस्करण जुन २७ देखि ३० सम्म हलिवुडमा आयोजना हुँदैछ ।

लहानेअनुसार यसपटक करण जोहर र गुनित मोगले निर्माण गरेको 'किलो'को विशेष प्रदर्शन हुँदैछ । ७ कथानक, १२ छोटो र एउटा डकु-सिरीजसहित २० फिल्म स्क्रिनिङ हुँदैछन् ।

फिल्मको सूचीमा भारत, नेपाल, बंगलादेश, श्रीलंका, पाकिस्तान र अमेरिकाका फिल्म समावेश छन् । ओपनिङ फिल्मको रूपमा तारिंसिंह सिंहको 'डियर जस्सी' र ब्लोजिङ फिल्मको रूपमा निधिलान सामिनाथनको 'महाराजा' प्रदर्शन हुँदैछन् ।

'लोरी'को कुरा गर्दा, एउटी आमाले आफ्नी १२ वर्षकी छोरीलाई शान्त तुल्याउन लोरी गाउँछन् । जब लोरी समाप्त हुन्छ र छोरी होसमा आउँछिन् वास्तविकता धेरै डरलाग्दो र जीवन परिवर्तन गर्ने देखिन्छ ।

यो फिल्मको रिक्वाट र

डायलग स्वयं शाहले लेखेका हुन् भने छायांकन उज्वलकुमार बस्ताकोटीले गरेका हुन् । अंकिता यादव, सुजिता साह र प्रीति फाले यसमा अभिनय गरेका छन् । नेपालको अन्टरराउन्ड टेलिजन् हडकडको पेट्टा फिल्मसले संयुक्तरूपमा यसलाई निर्माण गरेका हुन् ।

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ?

Brother, Canon, HP, Sharp Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark

टोनर रिफिलिङ, प्रिन्टर, कम्प्युटर, फोटोकपी लगायतको सर्विस छिटो छरितो र भरपर्दो रूपमा गर्नुभई बुक्क हुनुहोस् ।

Printer Shop
The complete office solution
Contact No. 9845292140,
057-527041, Schoolroad,
Hetauda-4
tonerhouse_htd@yahoo.com

हेटौडामा सत्तापक्षका सांसदकै गुनासो: सरकारले हाम्रो कुरा सुन्दैन

साझाकुरा संवाददाता

हेटौडा, २९ वैशाख/ बागमती प्रदेश युवा सम्मेलन-२०८१ को नीति, राजनीति र समृद्धि शीर्षक माथिको बहससँगै युवाको प्रश्न र गुनासो सुन्न आएका प्रतिनिधिसभाका तीन सांसदले आफ्नै गुनासो पोखे ।

सत्तारूढ दल नेकपा एमालेका प्रमुखसचिव महेशकुमार बर्तौला, नेकपा माओवादी केन्द्रका सांसद माधव सापकोटा र नेपाली कांग्रेसका सचिव सुशीला थिङले युवाको प्रश्नको जवाफसँगै आफ्नै पीडा पनि सुनाएका हुन् । हेटौडामा जारी युवा सम्मेलनमा सहभागीले तीनजना सांसदलाई नीति निर्माणमा काम हुन नसकेको, मूलक अस्थिरतामा फसेको, वडाअध्यक्षले गर्ने काम देखाएर सांसदले भोटको राजनीति गरेको, युवाको मुद्दा सम्बोधन नभएको लगायत प्रश्न राखेका थिए ।

सांसदहरू बेकामे बनेको पीडा पोखे । विगत डेढ वर्षमा प्रतिनिधिसभाबाट ४ वटा मात्रै कानून बन्न सकेकाले सांसदमाथि प्रश्न उठ्ने ठाउँ रहेको बर्तौलाले बताए । ८१ वटा कानून निर्माण गर्नुपर्नेमा ४ वटा मात्रै कानून निर्माण भएकाले समस्या उत्पन्न भएको उनी बताउँछन् ।

कांग्रेस सचिव थिङले भनिनु, 'प्लेटोले भन्नुभएको छ, बुद्धिमान है भने राजनीति गर । नत्र मुर्खहरूबाट शासित हुनुपर्छ,' टालाटुलीबाटुली जस्तै सरकार रहेकाले युवाले अपेक्षा गरेअनुसारको काम हुन नसकेको थिङले दाबी गरिन् । नीतिमा २५ वर्षपछि युवालाई सांसदमा राख्न सक्ने व्यवस्था गरेकोसमेत थिङले उल्लेख गरिन् ।

स्थिर सरकार बनाउने जिम्मा युवाको काँधमा आएको उनको भनाई थियो । 'संसदीय अंकगणितले गर्दा कहिले सत्तापक्ष त कहिले प्रतिपक्ष भइराखेका छौं । यसरी काम हुनै सक्दैन नी,' उनले भनेकी छन् । राज्यको नीति धेरै खराब भएको उनले बताइन् । कानून निर्माणका सम्बन्धमा विधायकहरूले पर्याप्त समय नपाएको गुनासो गरिन् । विधेयकमाथि संशोधन प्रस्ताव ७२ घण्टाअघि दर्ता गरिसक्नुपर्ने प्रावधान अत्यवहारिक भएको उनको भनाई थियो । सांसद थिङले युवाहरू की खाडीमा की कारागारमा पुगेकोमा

सहमत नहुँदा संविधान निर्माणकै बेलामा शासकीय प्रणालीको विषयमा गल्ती हुन पुगेको बताए । संसदीय प्रणालीका कारण मूलकमा अस्थिरता रहेको उनको दाबी थियो । प्रधानमन्त्री वडा कार्यालयको उद्घाटनसम्म पुगेको विषय उठेपछि सापकोटाले प्रधानमन्त्रीले सिंहदरबारमा बसेर नीति तथा शासन व्यवस्था सञ्चालन गर्नुपर्ने बताए । सांसदको काम, कर्तव्यमाथि जनता सचेत नभएकोप्रति सापकोटाले गुनासो राखे । भोट मान्न जाँदा सांसदलाई कतौ कानून निर्माण गर्छु भनेर सचेत रूपमा नसोधेसम्म अवस्था नसुध्ने उनको भनाई थियो । 'सांसदको काम कानून निर्माण गर्ने हो । बाटोघाटो बनाउने भइरहेको छ । चुनावमा कानूनका कुरा कम सुनिन्छ । धारा, सडक दिन्छौं भनेर भन्नु परेको छ,'

सामाजिक विकास मन्त्रालयअन्तर्गतको प्रदेश युवा परिषद्को आयोजनामा भएको प्रदेश युवा सम्मेलन आइतबारसम्म हुनेछ । प्रदेशका १३ जिल्लाको ११९ पालिकाको ८९ पालिकाबाट १६ वर्षपछि ३० वर्ष उमेर समूहका २०० बढी युवाको सहभागिता रहेको छ । युवा सम्मेलनमा सामुदायिक क्याम्पसका उत्कृष्ट विद्यार्थी, आदिवासी जनजाति, दलित, सीमान्तकृत समुदाय, महिलालाई प्राथमिकता दिएर सहभागी गराइएको परिषद्ले उल्लेख गरेको छ ।

यातायात व्यवसायी उपभोक्ता सहकारीको १५ औं वार्षिक साधारणसभा आर्थिक मन्दीका कारण व्यवसायी चरम संकटमा

साझाकुरा संवाददाता

हेटौडा, २९ वैशाख/१५ वर्षअघि यातायात व्यवसायीले आफ्ना सवारी साधनमा आवश्यक पर्ने स्पेयर पार्टस् र ईन्धन उपभोग गर्ने गरी स्थापना गरेको सहकारीको १५ औं वार्षिक साधारणसभा शनिवार भएको छ । यातायात व्यवसायी उपभोक्ता सहकारी संस्थाका अध्यक्ष किरण पौडेलको सभाध्यक्षतामा भएको साधारणसभामा आर्थिक मन्दीका कारण यातायात व्यवसायी संकटमा परेको बताएका छन् । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि यातायात व्यवसायी महासंघका अध्यक्ष हीरालाल श्रेष्ठले यातायात व्यवसायीलाई परेको संकटका बारेमा सरकारसँग छलफल भइरहेको बताए । भारतीय टुक्ले नेपालमा सामान ओसारपसार गरिरहेको तर, नेपाली लगानीकर्ताको टुक काम नपाएर खाली बस्नु परेको कारण बैंक ब्याज, मर्मत, ईन्धनको भुक्तानी गर्न नसकेको श्रेष्ठले बताए ।

कार्यक्रममा नेपाल पत्रकार महासंघ काठमाडौंका पूर्वअध्यक्ष भानुभक्त आचार्यले पछिल्लो समय धेरै यातायात व्यवसायी पलायन भइरहेको बताउँदै व्यवसायीहरू संगठित भएर राज्यसँग ब्यावसायिक अतिकारका लागि लड्न सुझाव दिए ।

संस्थाका संचालक सदस्य विष्णुहरि बिडारी, सेयर सदस्य देवनारायण लामिछानेले 'भीमसेन'ले सहकारी संस्थाले गर्ने कारोबारको दायरा फराकिलो बनाउँदै जानुपर्ने बताए । ५ करोड ३७ लाख रूपैयाँ सेयरपूजी रहेको सहकारीले हेटौडा-१० मा सवारी साधनका लागि आवश्यक स्पेयर पार्टस् र हेटौडा-११ नवलपुरमा पेट्रोल पम्प संचालन गरिरहेको छ । संस्थाका अध्यक्ष किरण पौडेलले सहकारीको बक्योता करिव ४ करोड रूपैयाँ रहेका कारण चालुपूजीको अभाव हुन थालेको र आर्थिक मन्दीका कारण ब्यावसाय चलायमान हुन नसकेको बताए । सहकारीका सचिव सुनिलकुमार न्यौपाने र कोषाध्यक्ष कुमार बर्तौलाले दुवै प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । सहकारीका सचिव न्यौपानेले दिएको राजीनामा स्वीकृत गरी बन्दसत्रले सचिवमा देवनारायण लामिछाने 'कुमार' र लेखासमिति सदस्यमा विश्वराज राइलाई चयन गरेको छ । सहकारीले हेटौडा-११ मा संचालन गरेको पेट्रोल पम्पले एक वर्षको अवधिमा करिव ४३ लाख रूपैयाँ र मोटरपार्टस् पसलतर्फको एक करोड सात लाख रूपैयाँ नोक्सान रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ । करिव डेढकरोड रूपैयाँ नोक्सानमा रहेको, अवकाश प्राप्त कर्मचारीको उपदान, औषधिउपचार, सञ्चित विदा जस्ता शीर्षकमा भुक्तानी दिई विदा गरिएको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ ।

शिवम् सिमेन्टको नाफामा २४ प्रतिशत गिरावट

साझाकुरा संवाददाता

हेटौडा, २९ वैशाख/ शिवम् सिमेन्ट्स लिमिटेडले चालु आर्थिक वर्षको तेस्रो त्रैमाससम्मको अपरिष्कृत वित्तीय विवरणमा कम्पनीको विक्री आम्दानी गत आवको सोही अवधिको तुलनामा बढेको छ भने खुदनाफा घटेको छ ।

९.८९ प्रतिशत बढी हो । गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिसम्ममा कम्पनीको यस्तो आम्दानी ५ अर्ब ४५ करोड रूपैयाँ थियो । विक्री आम्दानी बढेपनि विक्री लागत बढेका कारण कम्पनीको खुद नाफा घट्न पुगेको हो ।

चैत मसान्तसम्ममा कम्पनीले २० करोड ४२ लाख रूपैयाँ खुदनाफा आर्जन गरेको छ । यो गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ६९.९४ प्रतिशत बढी हो । गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिसम्ममा कम्पनीले ५ अर्ब ९९ करोड रूपैयाँ विक्री आम्दानी गरेको छ । यो गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ६९.९४ प्रतिशत बढी हो ।

'सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर सुधारमा पहिलो प्राथमिकता'

साझाकुरा संवाददाता

हेटौडा, २९ वैशाख/ सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर सुधार पहिलो प्राथमिकता रहेको हेटौडा-४ का वडाअध्यक्ष नवीन सिग्देलले बताएका छन् । भुटनदेवी माविद्वारा आन्तरिक श्रोतबाट नवनिर्मुक्त ९ जना शिक्षकलाई स्वागत र विद्यालयमा छोराछोरी अध्ययन गराउने शिक्षकलाई सम्मान गर्दै उनले यस्तो बताएका हुन् ।

विद्यालयप्रति जनविश्वास नहुने बताए । शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न शिक्षकको भूमिका सबैभन्दा महत्वपूर्ण हुने बताउँदै भुटनदेवी माविको व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष समेत रहेका सिग्देलले अन्यको भूमिका सहायक भएको दावी गरे ।

गुणस्तर सुधारमा विभिन्न क्रियाकलाप सञ्चालन गर्दै आएको ४ नं. वडाका विद्यालयमा शिक्षकले आफ्ना छोराछोरी भर्ना गर्ने क्रम बढेको छ । यसअघि श्रमिक माविले पनि छोराछोरी आफ्नो विद्यालयमा भर्ना गर्ने शिक्षकलाई सम्मान गरेको थियो । विद्यालयका प्रधानाध्यापक माधव दाहालको अध्यक्षतामा भएको स्वागत सम्मान कार्यक्रममा बोल्दै प्रव दाहालले सार्वजनिक विज्ञापन गरेर प्रतिस्पर्धाद्वारा उत्कृष्ट भएकालाई नयाँ शिक्षक नियुक्त गरि एको बताउँदै कर्तव्यनिष्ठ भएर कार्य गर्नुपर्ने बताए । कार्यक्रममा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू राजेन्द्रकुमार बस्ताकोटी, कृष्णप्रसाद कंडेल, सहप्रअध्यक्ष वेदेराज कोईराला, भरत पोखरेल, शिक्षक प्रतिनिधि सूर्यप्रसाद धिमीरेलगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

जनप्रतिनिधिको क्षमता विकास गोष्ठी

साझाकुरा संवाददाता

हेटौडा, २९ वैशाख/ नेकपा माओवादी केन्द्र जिल्ला समन्वय समिति मकवानपुरको आयोजनामा एक दिवसीय क्षमता विकास कार्यशाला भएको छ । शनिवार हेटौडामा आयोजना गरिएको गोष्ठीमा मकवानपुर जिल्लाबाट निर्वाचित जनप्रतिनिधिको सहभागिता थियो ।

'कुशल नेतृत्वका आयाम', नेकपा माओवादी केन्द्र केन्द्रीय सदस्य एवम् बागमती प्रदेश मूख्यमन्त्रीका राजनीतिक सल्लाहकार डीपी ठकालले 'स्थानीय तहको बजेट प्राथमिकीकरण र समाजवाद उन्मुखता', अधिवक्ता गणेश पाण्डेले 'स्थानीय सरकारको काम, कर्तव्य र अधिकार' विषयमा प्रशिक्षण दिएका थिए ।

नेकपा माओवादी केन्द्रीय सदस्य एवम् मकवानपुर जिल्ला इञ्चार्ज विजय गौतमले गोष्ठीको औचित्यमाथि प्रकाश पारेको गोष्ठीमा बागमती गाउँपालिका अध्यक्ष सर्वेश घलान र थापानगरका पूर्वमेयर लवशेर बिष्टले स्थानीय सरकार सञ्चालनको अनुभवजन्य मन्तव्य राखेका थिए ।

मोटरसाइकल हरायो

मिति २०८१ साल वैशाख २६ गते हेटौडा-५ सानोपोखरा स्थित सडक किनारमा पार्किङ गरिरहेको अवस्थामा बेलुका ५:४० बजे निम्न व्यहोराको मोटरसाइकल हराएको हुँदा फेला पार्नुहुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा निम्न फोन नम्बरमा खबर गरिदिनु हुन अनुरोध गरिन्छ ।
मोटरसाइकल नम्बर: बा प्र-०३-००४ प ०५४४
मोटरसाइकल घनीको नाम: सौरभ वाईबा
बागमती गा.पा.-६, मकवानपुर
मोटरसाइकलको ब्राण्ड (नाम): बजाज पल्सर, २०० सीसी
मोटरसाइकलको रंग: रातो कालो
चेपिस नम्बर: MD2A13EX1NCM86455
इन्जिन नम्बर: DKXCNM40586
सम्पर्क फोन नम्बर: ०७६९०९८८४६

ललितपुरसँग बागमती पराजित

साझाकुरा संवाददाता

हेटौडा, २९ वैशाख/ ललितपुर-११ ले ललितपुर दुम्स चाँपियन्सीप २०२४ को पहिलो खेलमा बागमती प्रदेशलाई ७ विकेटले हराउँदै विजयी सुरुवात गरेको छ ।

५३ रनको लक्ष्य पछ्याएका ललितपुरले १३१ ओभरमा ३ विकेट गुमाउँदै पूरा गर्यो । पूजा महतो ३० बलमा ३ चौकासहित २३ रनमा नटाउट रहिन् । लक्ष्मी चौधरी ७ बलमा ३ चौकासहित १२, किरण कुँवर र सरस्वती घर्तीमगर ६-६ रनमा आउट भए । बागमतीको खुशी डंगोलले १ मात्रै विकेट लिइन् ।

त्यसअघि त्रिवि क्रिकेट मैदानमा टस जितेर पहिला ब्याटिङ रोजेको बागमती प्रदेश १४.२ ओभरमा ५२ रनमा अल आउट भएको थियो । बागमतीकी कप्तान अशिमना कर्माचार्यले २६ बलमा ३ चौकासहित सर्वाधिक २० रन बनाएकी थिइन् । कञ्चन श्रेष्ठ ११, हेलिसा गुरुङ ५ र खुशी डंगोलले ६ रन बनाइन् ।

चोभार एण्डबाट आफ्नी कृतिका मरासिनीले १२ औं ओभरको चौथो बलमा खुशीलाई बोल्ट, पाँचौ बलमा विपिशा शाहीलाई ब्याच र छैटौ बलमा मनिषा उपाध्यायलाई बोल्ट गर्दै ह्याट्रिक पूरा गरेकी थिइन् । १४ औं ओभरको पहिलो बलमा अशिमना कर्माचार्यलाई बोल्ट गर्दै लगातार चार बलमा चार विकेट

हेटौडामै उत्पादित सुदिन ड्राइमिट

Ready To Eat

हाम्रा विशेषताहरू:

- ग्याँस ओमनबाट उत्पादन गरिने ।
- हानिकारक घुर्वाको असर नहुने ।
- ११ प्रकारका घरायसी मसलामयुक्त ।
- तत्काल खान मिल्ने ।
- साद्य सुरक्षणको लागि केमिकल (Preservative) प्रयोग नभएको ।

सुदिन प्याकेजिङ उद्योग
हेटौडा-४, मकवानपुर
८८४५२६२५२२, ८८५५०७२६२३